

KUTSU

Betoniteollisuuden 11. Työturvallisuuskilpailuun 2019

Lähtökohdat

- Betoniteollisuus ry:n tavoite on päästä kokonaan eroon työtapaturmista vuoteen 2020 mennessä. Parhaat yritykset ovat tähän kyenneet, mutta keskimäärin alalla on vielä paljon tehtävää työturvallisuuden kehittämisessä.
- Huono työturvallisuus heikentää alan julkikuvaa, aiheuttaa turhia kustannuksia ja alentaa siten tuottavuutta.
- Yritysten ja tuotantolaitosten välisellä rehdillä kilpailulla pyritään motivoimaan ja kannustamaan yritysten johtoa ja työntekijöitä kehittämään yrityksen työturvallisuutta.

Työturvallisuuskilpailun säännöt vuodelle 2019

Osallistumisoikeus

- Kilpailuun voivat osallistua kaikki Betoniteollisuus ry:n varsinaiset jäsenyritykset
- Muut yritykset voivat osallistua jäljempänä mainituin erityisehdoin
- Yritys ilmoittaa kilpailuun osallistuvat tuotantolaitokset.

Osallistumistavat

Kilpailussa on kolme osallistumistapaa

1. Normaali osallistuminen (varsinainen kilpailusarja)
2. Esikisa-sarja: Turvallisuustasostaan epävarmoille mutta kehityshakuisille Betoniteollisuus ry:n varsinaisille jäsenille
3. Vierassarja: Muille kuin Betoniteollisuus ry:n varsinaisille jäsenille, esimerkiksi sementti- tai kuivatuotetehtaille tai konepajoille, jotka haluavat mittauttaa turvallisuustasonsa

Esikisasarja

- Esikisasarja on tarkoitettu Betoniteollisuus ry:n varsinaisille jäsenille, jotka eivät halua julkistaa tietoja turvallisuustasostansa. Osallistujan tulostiedot jäävät osallistuvan yrityksen itsensä käyttöön.
- Sarjassa julkistetaan vain osallistuvien tehtaiden nimet.
- Osallistujat saavat varsinaisen kilpailusarjan numerotulokset käyttöönsä
- Esikisasarjaan saa osallistua enintään kahtena vuotena
- Osallistumismaksu on 1.000 € tehdasta kohti
- Sarjan osallistujat ovat muilta osin oikeutettuja samoihin etuihin kuin muutkin osallistujat.

Vierassarja

Vierassarjaan (muut kuin Betoniteollisuus ry:n varsinaiset jäsenet) sovelletaan seuraavia erityissääntöjä:

- Tehtaat kilpailevat aina tuotetehtaiden sarjassa
- Osallistujia ei oteta huomioon sarjan taikka kokonaiskilpailun voittajaa valittaessa.
- Osallistujille ei jaeta kunniamainintoja
- Osallistumismaksu on 1500 € tuotantolaitosta kohti

Sarjan osallistujat ovat muilta osin oikeutettuja samoihin etuihin kuin muutkin osallistujat.

Kilpailusarjat, tuotantosuunta

Turvallisuuskilpailu toteutetaan kolmessa sarjassa:

- Elementtitehtaat
- Tuotetehtaat
- Valmisbetonitehtaat

Ratapölkkytehtaat ja kaikki vierassarjan tehtaat kilpailevat tuotetehtaiden sarjassa.

Maksut ja peruutukset

- Betoniteollisuus ry kattaa noin puolet kilpailun suorista kokonaiskustannuksista
- Osallistumismaksu yrityksille on 750 € / tehdas
- Ensimmäistä kertaa kilpailusarjaan osallistuvien osallistumismaksu on 500 € / tehdas.
- Esikisasarjan osallistumismaksu on 1.000 € / tehdas
- Vierassarjan osallistumismaksu on 1.500 € / tehdas
- Mikäli tehdas peruu osallistumisensa kilpailuun myöhemmin kuin kesäkuun 2019 aikana, tehtaalta veloitetaan normaali osallistumismaksu. Tätä ennen osallistumisen voi perua veloituksetta.

Ilmoittautuminen

- Kilpailuun ilmoittaudutaan yrityksittäin kootusti viimeistään maanantaina 4.3.2019.
- Ilmoittautumiset toimitetaan sähköpostilla Jussi Mattilalle osoitteeseen jussi.mattila@rakennusteollisuus.fi.
- Osallistuvien tuotantolaitosten tiedot annetaan kutsun mukana seuraavalla excel-taulukolla.

Toteutus

- Turvallisuustason mittauksen suorittavat Tapaturva Oy:n asiantuntijat
- Turvallisuustaso mitataan kerran kilpailuvuoden aikana
- Mittaustapahtumasta sovitaan 1-2 pv etukäteen
- Tehtaat mitataan normaalissa ”käyntikunnossaan” eli tehtaan valmistelu mittausta varten ei ole sallittua. Tapaturvan edustajat tekevät tehdaskäyntejä myös pistokokeina ilman ennakoilmoitusta
- Tapaturva Oy pisteyttää tehtaat sääntöjen mukaisesti
- Tuomaristo vierailee kolmella parhaalla tuotantolaitoksella ennen voittajan nimeämistä vuoden 2020 maaliskuussa.

Arviointiperusteet

Tuotantolaitoksen turvallisuustaso arvostellaan seuraavin mittarein:

1.Elmeri⁺

2.Tapaturmataajuus

3.Tapaturmapoissaolojen määrä (suhteessa työtunteihin)

4.Turvallisuusjohtamisen taso

5.Hyvät turvallisuuskäytännöt (vuoden 2019 teema)

Elmeri+

Elmeri+ on työympäristön havainnointiin perustuva menetelmä

- Havainnot 'kunnossa' / 'ei kunnossa' periaatteella
- Arvioidaan havaintohetken tilanne
- Todetaan tilanne, ei oteta kantaa mahdollisen virheen aiheuttajaan
- Tuloksena indeksi väliltä 0 – 100 %, missä isompi luku on parempi

Menetelmä on sovitettu betoniteollisuusympäristöön

Kilpailussa havainnoidaan edustava otos työpisteistä siten, että jokaisesta yksiköstä pyritään saamaan vähintään 100 kpl havaintoja

- Havaintoja tehdään kaikilla osastoilla ja ulkoalueilla. Ei kuitenkaan toimistoissa
- Otos otetaan satunnaisesti. Osallistuva yritys ei voi vaikuttaa otokseen.

Elmeri+: 6 kokonaisuutta, 14 alakohtaa

1. Työskentely (riskinotto, suojaimet, vaatetus)
2. Ergonomia (fyysinen kuormitus; työpisteiden ja työvälineiden ergonomia)
3. Koneturvallisuus (koneiden kunto ja suojalaitteet; hallintalaitteet ja merkinnät)
4. Liikkumisturvallisuus (kulkuteiden ja lattian rakenne ja putoamissuojaus; poistumistiet)
5. Järjestys (kulkutiet ja lattiat; pöydät, päällyset ja hyllyt; jäteastia)
6. Työympäristötekijät (melu; valaistus; lämpöolosuhteet; ilman puhtaus ja käsiteltävät aineet)

Tapaturmataajuus, arviointiperusteet

- Tapaturmataajuuteen lasketaan tapaturmat, jonka seurauksena on lääkarissäkäyntipäivän lisäksi vähintään 1 poissaolopäivä eli ns. 1+1 tapaturmat
- Lisäpisteitä saa, mikäli yritys tilastoi ja ilmoittaa myös lääkarissäkäyntipäivän lisäksi vähintään neljän poissaolopäivän aiheuttaneet tapaturmat eli ns. 1+4 tapaturmat. (Jälkimmäinen ei ole kuitenkaan arvosteluperuste)
- Parhaan ja huonoimman tehtaan tulos skaalataan välille 0-10 (huonoin – paras tehdas) kuitenkin niin, korkeimpana tapaturmataajuutena pidetään enintään taajuutta 90.

Tapaturmapoissaolot

- Tapaturmapoissaoloihin lasketaan tapaturmista johtuvat poissaolopäivät kuitenkin niin, että yhtä tapaturmaa kohti otetaan huomioon enintään 30 pv poissaolo.
- Poissaolojen määrä lasketaan prosenttina poissaolotunnit / tehdyt työtunnit
  - Tunteihin lasketaan sekä yrityksen omassa palveluksessa olevien että vuokratyöntekijöiden työtunnit
- Tapaturmataajuus- ja sairauspoissaololuvut ovat kilpailun osanottajille yhteisesti julkisia tietoja
- Myös aliurakoitsijoiden tapaturma/sairauspoissaolotiedot kerätään

Sairauspoissaolot

- Sairauspoissaolotiedot kerätään, mutta niitä ei käytetä arvosteluun.
- Poissaolojen määrä lasketaan prosenttina poissaolotunnit / tehdyt työtunnit
  - Tunteihin lasketaan yrityksen omassa palveluksessa olevien henkilöiden tunnit

Turvallisuusjohtaminen, arviointiperusteet

- Turvallisuusjohtamisen taso mitataan kerran vuodessa tehdasmittauksen yhteydessä
- Toiminnan arviointiin käytetään mm. Turvallisuuskymppi-toiminnan pohjalta laadittua arviointitapaa, jonka kriteerit on sovitettu betoniteollisuuteen.

Hyvät turvallisuuskäytännöt

Tehtaan henkilökunta (työntekijät ja toimihenkilöt) esittävät vapaavalintaisia hyviä turvallisuuskäytäntöjään.
Turvallisuuskäytäntöjen esitystapa on vapaa.

Turvallisuuskäytäntöjä voi esittää seuraaviin neljään alueeseen:

- 1) Työtavat ja työntekijän toiminta
- 2) Koneet ja laitteet
- 3) Työympäristö
- 4) Organisaation toiminta

Hyvät turvallisuuskäytännöt, esimerkkejä

1. Työtavat ja työntekijän toiminta

- turvalliset työtavat
- töiden yhteensovittaminen
- puuttuminen työkaverin riskinottoon
- henkilönsuojaimet: käyttö, huolto, valinta, opastus...
- jotain, mitä tässä ei ole mainittu

2. Koneet ja laitteet

- tekniset parannukset
- koneiden suojat, turva- ja varoituslaitteet
- kunnan seurannan menettelyt koneille ja työvälineille, ennakkohuolto
- jotain, mitä tässä ei ole mainittu

Hyvät turvallisuuskäytännöt, esimerkkejä

3. Työympäristö

- turvalliset työtavat
- töiden yhteensovittaminen
- puuttuminen työkaverin riskinottoon
- henkilönsuojaimet: käyttö, huolto, valinta, opastus...
- jotain, mitä tässä ei ole mainittu

4. Työyhteisön toiminta

- turvallisuushavainnointi, puutteista ilmoittaminen, kehitysideoiden esille tuominen
- ohjeistus, perehdytys ja työnopastus
- tiedottaminen, viestintä, ulkomaalaisten huomioiminen
- työntekijöiden osallistuminen kehittämiseen
- esimiestoiminta
- ulkomaalainen työvoima: kielen ja kulttuurin huomioiminen ym.
- jotain, mitä tässä ei ole mainittu

Hyvät turvallisuuskäytännöt, pisteytys

Kuhunkin osa-alueeseen tulevasta ensimmäisestä hyväksyttävästä turvallisuuskäytännöstä saa yhden pisteen.

Jos esittää vähintään yhden hyväksyttävän turvallisuuskäytännön kaikkiin neljään alueeseen, saa yhden lisäpisteen.

Pisteitä saa edellisten lisäksi esitettyjen käytäntöjen määrän ja uutuusarvon perusteella enintään 5 p.

Aiemmissa Työturvallisuuskilpailuissa esitettyihin hyviin turvallisuuskäytäntöihin voi käydä tutustumassa osoitteessa

<https://betoni.com/betonirakentaminen/tyoturvallisuus/ladattavaa-materiaalia-2/>

Osa-alueiden painotus

		PISTEET max
• ELMERI ⁺ –mittauksen tulos	(painoarvo 50 %)	50
• Tapaturmataajuus	(painoarvo 10 %)	10
• Tapaturmapoissaolot	(painoarvo 10 %)	10
• Hyvät turvallisuuskäytännöt	(painoarvo 10 %)	10
• Turvallisuusjohtamisen taso	(painoarvo 20 %)	20

Valmisbetonitehtaiden tapauksessa tapaturmataajuudet ja sairauspoissaolot mitataan yrityskohtaisena. Turvallisuusjohtamisen jalkauttaminen tehdastasolle tarkistetaan kilpailuun osallistuvilla tehtailla.

Tuomaristo

Kilpailun tuomaristo:

1. Ylitarkastaja Keijo Päivärinta, ES-AVI
2. Puheenjohtaja Matti Harjuniemi, Rakennusliitto
3. Toimitusjohtaja Jussi Mattila, Betoniteollisuus ry

Tuomariston puheenjohtajana toimii Jussi Mattila.

Tuomariston tehtävänä on valvoa kilpailun sujumista, oikeudenmukaisuutta ja tasapuolisuutta. Tuomaristolla on oikeus sääntöjen muutoksiin tarpeen vaatiessa. Mahdolliset mittauksiin ja tuloksiin liittyvät erimielisyysasiat ratkaisee tuomaristo.

Palkitseminen

- Kunkin sarjan paras tuotantolaitos palkitaan kunniakirjalla.
- Tuomariston parhaaksi valitsemalle tuotantolaitokselle annetaan 5 000 euron Fennia-palkinto työturvallisuutta edistävään toimintaan / hankintaan.
- Turvallisuustasoaan eniten parantaneet tuotantolaitokset palkitaan kunniainnoin.

Tulosten julkistaminen

- Kilpailun tuloksista tiedotetaan lehdistötiedotteella tulosten selvittyä.
- Kilpailun rahapalkinto, kunniakirjat ja kunniamaininnat luovutetaan Betoniteollisuuden Kesäkokouksessa elokuussa.
- Tehdaskohtaiset tulokset julkistetaan tulosten valmistuttua taulukkona kilpailuun osallistuneille.